

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΠΑΓΑΡΥΦΑΛΛΟΥ

Πόσους βαθμούς μυωπίας
έχεις;

εικονογράφηση
ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΥΡΟΥΔΗ

ΚΕΔΡΟΣ

Κατερίνα Παπαγαρυφάλλου: *Πόσους βαθμούς μυωπίας έχεις;*

ISBN 978-960-04-5587-8

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη
Γραφιστική επιμέλεια: Ξένια Τρύφων

Για το κείμενο © *Κατερίνα Παπαγαρυφάλλου, 2026*

Για την εικονογράφιση © *Κυριακή Μαυρουδή, 2026*

Για το κείμενο και την εικονογράφιση © *Εκδόσεις Κέδρος, Α.Ε. &
Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπέζης Κύπρου, 2026*

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.
Γ. Γενναδίου 3
Αθήνα 106 78
τηλ. 210 38 09 712-14
φαξ 210 33 02 655
www.kedros.gr
www.facebook.com/kedros.gr
e-mail: books@kedros.gr

Πολιτιστικό Ίδρυμα
Τραπέζης Κύπρου

Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπέζης Κύπρου
Φανερωμένης 86-90, Παλιά Λευκωσία, Κύπρος
Τ.Θ. 21995 – Τ.Κ. 1515 Λευκωσία, Κύπρος
τηλ. +35722128157, φαξ +35722662898
www.boccf.org
email: info@cultural.bankofcyprus.com

Στα παιδιά μου

Μόνο μία ιδέα απροσδόκητη, φωτεινή
μπορεί να σταματήσει
τον ηλίθιο καταρράχτη της ματαιότητας·
μόνο ένα γέλιο
μπορεί να χρωματίσει
τη σκούρα πραγματικότητα·
μόνο η καλοσύνη
μπορεί να σώσει.

Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ, «Θέλω να γράψω
ένα ποίημα», *Στον ουρανό του τίποτα*
με ελάχιστα, εκδ. Καστανιώτη, 2005

Σήμερα, έναν μήνα μετά την επίθεση, η πόλη παύει πλέον να βρίσκεται σε κατάσταση συναγερμού. Το επίπεδο συναγερμού πέφτει στο δύο. Μπορείτε να συνεχίζετε την καθημερινότητά σας κανονικά. Οι νεκροί θα παραμείνουν για πάντα στη μνήμη μας.

Διάγγελμα του πρωθυπουργού προς τον γαλλικό λαό

1. ΘΕΜΗΣ ή Πινέλα και βαλίτσες

ΟΓΚΩΔΗΣ ΦΙΓΟΥΡΑ

(Συμβουλευτικός τόνος - συγκαλυμμένη προσαγή)

Και τώρα θα σου δώσω τα γυαλιά σου.

Θα πρέπει να τα φοράς συνέχεια.

Πρόσεξε, δεν πρέπει να τα βγάλεις ποτέ από πάνω σου.

Αν τα βγάλεις, η μυωπία σου θα αυξηθεί πάρα πολύ.

Μπορεί να φτάσει και τους δέκα βαθμούς.

ΕΓΩ

(Απελπισία - πανικός)

Όχι, όχι, δεν μπορώ να φοράω τέτοια γυαλιά.

Είναι πολύ χοντροί οι φακοί.

Όλοι θα με κοροϊδεύουν.

Σας παρακαλώ, βρείτε μία άλλη λύση.

ΟΓΚΩΔΗΣ ΦΙΓΟΥΡΑ

(Χαιρέκακο χαμόγελο. Ελαφρώς βίαιη τοποθέτηση των γυαλιών στο πρόσωπό μου)

Ξέρεις πόσους βαθμούς μυωπίας έχεις;

Δεν υπάρχει άλλη λύση.

Με τέτοια μυωπία, πρέπει να φοράς γυαλιά για πάντα.

Αλλιώς, θα είσαι σχεδόν τυφλός.

Δεν θα βλέπεις τίποτα.

Καταλαβαίνεις;

Χα, χα, χα, χα, χα!

ΕΓΩ

(Απόγνωση)

Για πάντα;

Τίποτα;
Όοοοοχι.

Ξύπνημα.

Ιδρώτας στο μαξιλάρι.

Απότομο πέταγμα από το κρεβάτι.

Αγχωμένη ψηλάφηση προσώπου.

Η μύτη στη θέση της.

Τα μάτια το ίδιο.

Άτσαλες κινήσεις στο κομοδίνο.

Τυφλός εντοπισμός των γυαλιών.

Τοποθέτησή τους στο πρόσωπο.

Φως.

Ανακούφιση.

Πρόκειται για μία σκηνή που επαναλήφθηκε πανομοιότυπα πολλές φορές όταν ήμουν μικρός. Το ίδιο όνειρο επανερχόταν και με βασάνιζε. Ξανά και ξανά. Οι πρωταγωνιστές πάντα ίδιοι. Εγώ, κοκαλιάρης, μικρόσωμος, όπως και στην πραγματικότητα, και με μια σαστισμένη έκφραση στο πρόσωπο. Απέναντί μου μία απροσδιορίστου φύλου

ογκώδης φιγούρα που με κοίταζε απειλητικά, κρατώντας σε ένα χοντρό χέρι με τεράστια δάχτυλα ένα ζευγάρι γυαλιά με βαρύ κοκάλινο σκελετό. Ο διάλογός μας εξελισσόταν πάντα με την ίδια ένταση. Το ασυνείδητό μου, σε ρόλο σκηνοθέτη, μας καθοδηγούσε κάθε φορά με παρόμοιες οδηγίες. Πρωταγωνιστούσα άθελά μου σ' αυτό το καταθλιπτικό μονόπρακτο που, αντί να ολοκληρωθεί με ένα ζωηρό χειροκρότημα, κατέληγε πάντα σε απότομη προσγείωση στη σκληρή πραγματικότητα.

Δεν μπορούσα με τίποτα να συμβιβαστώ με τα γυαλιά. Ενώ είχα αποδεχτεί με καρτερικότητα τα σπυράκια, τα αδύναμα μαλλιά που επαναστατούσαν ενάντια σε οποιαδήποτε λογική χτενίσματος και την αδιαπραγμάτευτη κατοχή της θέσης του πιο κοντού σε κάθε τάξη, κάτι μέσα μου ξεσηκώθηκε όταν μου ανακοίνωσαν ότι οι βαθμοί μυωπίας μου αυξάνονται και θα πρέπει να φοράω διαρκώς τα γυαλιά μου. Δεν ήταν μόνο πλήγμα στην αυτοπεποίθησή μου. Ήταν και λειτουργικό το ζήτημα, ή, για να το θέσω καλύτερα, ήταν αντίθετο με την εικόνα του μελλοντικού εαυτού μου, όπως την είχα φανταστεί. Ενός καλλιτέχνη, ενός ελεύθερου πνεύματος, ενός ανθρώπου που κοιτάζει συ-

νεχώς γύρω του, παρατηρεί και αντλεί έμπνευση για το έργο του ακόμη και από την πιο ασήμαντη λεπτομέρεια. Με κάποιον τρόπο στη φαντασία μου οι φακοί των γυαλιών λειτουργούσαν ως φίλτρο στην αχαλίνωτη έμπνευσή μου.

Και εγώ ήμουν πεπεισμένος ότι είχα έρθει στη γη με μία αποστολή. Να γίνω φάρος αισθητικής, πολύπειρος ζωγράφος, ένας Πικάσο στον 21ο αιώνα. Από τότε που θυμόμουν τον εαυτό μου ζωγράφιζα. Η μαμά συνήθιζε πάντα να λέει γελώντας: «Εσύ, παιδάκι μου, πρώτα ζωγράφισες και μετά περπάτησες». Πίσω από αυτή την υπερβολή υπήρχε αλήθεια. Πέρασα το μεγαλύτερο μέρος της παιδικής μου ηλικίας βουτηγμένος στα χαρτιά και στις μπογιές. Ζωγράφιζα τα πάντα. Πρόσωπα, τοπία, αφηρημένα σχέδια, κάθε στιγμή ήταν για μένα χρόνος που έπρεπε να αφιερωθεί στην τέχνη μου. Ακόμη κι όταν οι γονείς μου έφευγαν για κάποιο δείπνο και έδιναν σαφείς οδηγίες στις διάφορες νταντάδες να κοιμηθώ νωρίς, εγώ χωνόμουν υπάκουα κάτω από τα σκεπάσματα και λίγη ώρα μετά, όταν εκείνες νόμιζαν ότι είχα αποκοιμηθεί, άναβα έναν φακό και συνέχιζα το έργο μου. Δεν ήταν λίγες οι φορές που με έβρισκαν πεσμένο

μπρούμυτα, νικημένο από την κούραση, με τα χέρια μου καταλερωμένα και τον φακό να φωτίζει την πιο πρόσφατη δημιουργία μου.

Δεν με μάλωναν ποτέ. Προσποιούνταν τους αυστηρούς, έδειχναν ότι δυσανασχετούν με την ανυπακοή μου, αλλά οι περίπου τριάντα ζωγραφιές μου, τοποθετημένες με χρονολογική σειρά στον κεντρικό τοίχο του σαλονιού, μαρτυρούσαν μάλλον τον θαυμασμό παρά τον θυμό τους. Όταν άρχισε να γίνεται αισθητό το πρόβλημα της μυωπίας μου, η σχέση μου με τη ζωγραφική ενοχοποιήθηκε. «Ε, βέβαια, τόσες ώρες πεσμένος πάνω από τα χαρτιά, μέσα στα σκοτάδια, πόσο ν' αντέξουν κι αυτά τα μάτια...» γκρίνιαζε ο πατέρας μου.

Και οι τρεις μας όμως ξέραμε πολύ καλά ότι η ζωγραφική ήταν αυτή που με έσωσε. Από την ανία, τη μοναξιά, τις διαρκείς μετακινήσεις και την αίσθηση ότι δεν ανήκω πουθενά. Ήμουν το λατρεμένο μοναχοπαίδι δύο ανθρώπων που με απέκτησαν σε μεγάλη ηλικία και καρδιοχτύπησαν πολύ πάνω από τον πρόωρα γεννημένο εαυτό μου. Η μητέρα μου ήταν μεταφράστρια και ο πατέρας μου διπλωμάτης. Τον ακολουθούσαμε σε όλες τις χώρες που έπρεπε να ασκήσει τα καθή-

κοντά του. Μέχρι την ενηλικίωσή μου δεν ήξερα τι σημαίνει σταθερή διαμονή. Ζούσα διαρκώς σε καινούρια σπίτια, πήγαινα σε καινούρια σχολεία, σε άλλες πόλεις, σε μακρινές χώρες.

Το κέρδος αυτής της κατάστασης: άπειρα ταξίδια, συσσωρευμένες εμπειρίες. Η απώλεια: παντελής έλλειψη φίλων. Η μοναδική σταθερή αξία της ζωής μου ήταν οι ζωγραφιές μου, που με ακολουθούσαν παντού. Μόλις φτάναμε σε ένα καινούριο σπίτι, στεκόμουν στη μέση του σαλονιού και το καλλιτεχνικό μου μάτι εξέταζε εξονυχιστικά τον φωτισμό. Άρχιζα μεθοδικά να τις κολλάω εκεί που έκρινα ότι θα αναδεικνύονταν περισσότερο. Όταν ολοκλήρωνα τη δουλειά μου, δεν αισθανόμουν μόνο χαρούμενος. Αισθανόμουν και ασφαλής. Επιτέλους ανήκα κι εγώ κάπου. Υπήρχε και για μένα κάτι που αποδείκνυε ότι είχα ρίζες. Δεν ήμουν απλώς ένα αποδημητικό πουλί. Ήμουν ένας καλλιτέχνης σε διαρκή κίνηση αλλά με σταθερή πορεία.

Οι πόλεις που ζούσα ήταν στάσεις στη διαδρομή μου, της οποίας ο τερματικός σταθμός θα ήταν, ήλπιζα, η παγκόσμια αναγνώριση. Κάπως έτσι έζησα διαδοχικά από 0 έως 2 ετών στο Λονδί-

νο, 2-3 στη Βιέννη, 4-7 στην Αίγυπτο, 8-12 στο Τελ Αβίβ, 12-14 στην Αθήνα και από 15 ετών στο Παρίσι. Εννοείται ότι κάθε χώρα έδινε το όνομά της στα έργα της αντίστοιχης καλλιτεχνικής περιόδου μου. Πώς είχε ο Γκογκέν την περίοδο της Ταϊτής ή ο Πικάσο τη Ροζ περίοδο, έτσι είχα κι εγώ την περίοδο της Βιέννης, με πρώιμα αφηρημένα έργα (θα μπορούσες να τα πεις και μουντζούρες), την περίοδο της Αιγύπτου, με προσεκτικά σχεδιασμένες πυραμίδες σε εξωτικό φόντο, την περίοδο του Τελ Αβίβ, της Αθήνας, και τα λοιπά. Όσο για την περίοδο του Παρισιού, ε, αυτή... γι' αυτή θα σας πω στη συνέχεια...

